

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Герасіка Н.І., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Серпенінова Ю.С., канд. екон. наук, доцент

Сумський державний університет

Експортно-імпорту діяльність вважають однією з основних форм економічних відносин з іншими країнами. Динамічний розвиток експортно-імпортних операцій (ЕІО) є запорукою покращення добробуту країни, зміцнення її позицій на світовому ринку.

Обраний Україною вектор у напрямку європейської та світової інтеграції обумовлює пошук нових ринків збуту вітчизняної продукції, налагодження міжнародних контактів і, як наслідок – постійне нарощування обсягів імпорту та експорту. У зв'язку з цим, актуальними є питання, пов'язані із дослідженнями особливостей ЕІО з урахуванням відмінностей національних митних режимів, норм та правил, що вводяться через міжнародні угоди, а також питання облікового відображення таких операцій.

Облік товарів (робіт, послуг) здійснюється на момент ввезення в межі або вивезення за межі економічної території країни. Експортно-імпорту діяльність України щодо ввезення та вивезення товарів здійснюється методом водного, залізничного, автомобільного чи повітряного транспортування та обліковується за датою оформлення митної декларації.

Втім, в процесі обліку ЕІО виникає чимало проблемних питань, про що свідчить велика кількість публікацій науковців за даним напрямком дослідження.

Так, на думку Г.Ю. Коблянської, реалізація масивів експортно-імпорту географічних сегментів за інформаційною технологією сприятиме наданню показників витрат та фінансових результатів від здійснення цих операцій.

Тобто, буде ефективніше визначатися синтетичний облік операцій такого виду [1].

Н.В. Федькевич надає свій погляд з приводу забезпечення відображення всіх договірних умов шляхом комплексного підходу про надання такої інформації за допомогою комп'ютерних систем бухгалтерського обліку [2]. В умовах тіньової економіки великі обсяги ЕІО не відображається в обліку, або відображаються не в повній мірі, тому даний підхід є актуальним та дієвим.

Такі науковці, як О.О. Непочатенко та Л.В. Барабаш, вважають важливим питання спрощення митного регулювання та перегляд ставок митного тарифу, враховуючи інтереси народних товаровиробників.

Внаслідок даних дій буде підвищуватись рівень виробництва в межах країни, а отже і зростатиме обсяг валового внутрішнього продукту, буде знижуватись рівень безробіття, а також суми надходжень до державного бюджету України. Виходячи з вище зазначеного, буде зміцнюватись соціально-економічне становище всієї держави, що є необхідною основою розвитку країни в цілому [3, с. 11].

Вчені Л.М. Очеретько та Ю.С. Горячківська досліджують проблематику податкового відшкодування ПДВ. Зокрема вони пропонують автоматизувати відшкодування ПДВ платникам з позитивною податковою історією [4]. Адже саме підвищення рівня ефективності адміністрування ПДВ через автоматизацію бюджетного відшкодування ПДВ забезпечить рівноправне партнерство держави та представників бізнесу.

Дослідники проводять широкий аналіз та розгляд законодавчого та нормативне-правового регулювання ЕІО, методичні та практичні аспекти синтетичного обліку ЕІО. Проте питання первинного та аналітичного обліку ЕІО залишаються поза увагою.

Серед проблемних питань документального відображення ЕІО можна виділити наступні: відсутність єдиного систематизованого переліку уніфікованих форм первинних документів; відсутність єдиного інформаційного простору (автоматизованих баз даних); різні підходи до класифікації первинних документів і аналітичних реєстрів ЕІО; складність документального відображення операцій в іноземній валюті; неможливість задоволення потреб користувачів у розкритті нефінансової інформації тощо.

Одним з напрямків покращення аналітичного обліку є удосконалення реєстрів аналітичного обліку в частині деталізації інформації для забезпечення її подальшої уніфікації з урахуванням класифікаційних ознак об'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також розширення можливості для відображення нефінансової інформації для подальшого формування звітності зі сталого розвитку [5].

Систематизація проблемних аспектів облікового відображення ЕІО надає широкі можливості для подальшого удосконалення даної облікової ділянки. Напрямки удосконалення повинні бути виокремлені як на загальнонаціональному рівні, так і на рівні підприємства. На державному рівні удосконалення обліку ЕІО повинно здійснюватися шляхом подальшої розробки та поліпшення загального методичного та нормативно-правового регулювання, удосконалення митно-тарифних режимів і податкового законодавства тощо. На рівні підприємства необхідно забезпечити зростання соціальної відповідальності шляхом забезпечення прозорості відображення ЕІО.

Перелік посилань:

1. Коблянська Г. Методологія обліку і фінансової звітності експортних операцій. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 5. С. 4–14.
2. Федькевич Н. В. Облік імпорتنих операцій. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. Житомир : ЖДТУ. 2005. № 3 (33). С. 223–234.

3. Непочатенко О. О., Барабаш Л. В. Вплив митної політики України на обсяги експортно-імпорتنих операцій. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Сер. Економіка* 2014. Вип. 86. С. 6–13.

4. Очеретько Л. М., Горячковська Ю. С. Автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ платникам з позитивною податковою історією по операціях з експорту товару. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 1. С. 227–234.

5. Гордополов В. Ю. Методологічні положення бухгалтерського обліку експортно імпорتنих операцій підприємств. *Агросвіт*. 2018. № 13. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13_2018/4.pdf?fbclid=IwAR2qaDRCTjgE9sV6p-10CWHZA2PS6G8KoaOh5bFSVmVdCKjny3SzYBHRk3E (дата звернення: 25.04.2020).

АНАЛІЗ РИНКУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

*Ковальова Т.В., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

*Сафронська І.М., канд. екон. наук, доцент
Луганський національний аграрний університет,
м. Харків*

Україна на сьогодні не є домінуючим учасником світового ринку криптовалют ані за обсягом видобутку, ані за кількістю та сумами транзакцій із використанням криптовалют, ані за ступенем розвитку специфічної інфраструктури [1]. Проте і аутсайдером у цій специфічній сфері Україну назвати неможна. Тим більше, як зазначила Галина Пилипенко, 5 світових криптобірж є, фактично, «вихідцями» з України [2]. Підприємці починають потроху працювати з криптовалютою: у травні 2016 року в Україні відкрили перший bitcoin-автомат. Автомат цифрової валюти розташований в одному з торговельних центрів Одеси і підтримує операції в обох напрямках: біткоїн можна придбати за гривні, а також можна продати й отримати гривні